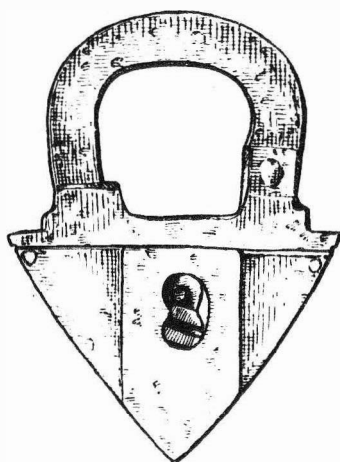

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

BRNO 1981

Poznámky :

- 1 J. Rakovská - S. Stuchlík, Záchranný výzkum sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou a věteřovského typu v Hodonicích /okr. Znojmo/, PV 1978, Brno 1980, 12.
- 2 J.W. Neugebauer, Die Stellung der Věteřovkultur bzw. ihrer Böhmeinkirchner Gruppe am Übergang von der frühen zur mittleren Bronzezeit Niederösterreichs, Archäologisches Korrespondenzblatt 9, 1979, 46, Abb. 8:1.
- 3 I. Bóna, Die mittlere Bronzezeit Ungarns und ihre südöstlichen Beziehungen, Budapest 1975, Taf. 222:1,2,3; 262:7; 263:1,2,4,5.

Fortsetzung der Rettungsgrabung der Věteřover Siedlung in Hodonice /Bez. Znojmo/. Im Jahre 1979 schritten die Rettungsarbeiten auf der Siedlung des Věteřover Types in Hodonice fort. Bei der Grabung, die an die Aktionen aus den Jahren 1977-1978 anknüpfte, wurden insgesamt 12 Objekte untersucht¹. Das reichste war Objekt Nr. 29, das ausser dem üblichen Material, das Bruchstück einer Plastik in Vogelkopfform enthält. Ähnliche Funde kennen wir lediglich aus Österreich² und vor allem aus dem Raume des Karpatenbeckens³. In Objekt Nr. 38 hat man ein ritual beigeesetztes Kinderskelett in Hockerlage gefunden, das einen weiteren Beleg der Bestattungen in Siedlungsgruben vorstellt.

ČTVRTÁ SEZÓNA NA VÝZKUMU V BOROTICÍCH

/okr. Znojmo/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 10/

V červenci a počátkem srpna 1979 pokračoval výzkum mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích již čtvrtou sezonou. Pro výzkum byla zvolena menší mohyla č. 6, která se nachází přibližně uprostřed mohylníku. Vedle odkryvu této mohyly se zároveň pracovalo na zpětném navršování mohyl č. 9, 10 a 15, které byly zkoumány v minulých letech¹.

Mohyla 6 o průměru přibližně 15 m byla pro výzkum rozdělena křížovým kontrolním blokem na čtyři sektory. Bylo v ní objeveno celkem 7 hrobu, z nichž prvních šest patří do střední doby bronzové a sedmý pohřeb, který byl do mohyly zapuštěn druhotně, je z období stěhování národu. Hrob I byl patrně porušen a zůstalo z něho zachováno pouze množství střepu z misky s rozšířeným okrajem a z dalších nerekonstruovatelných nádob, mezi nimiž bylo několik lidských kostí, bronzový tyčinkový náramek a prsten se dvěma vstřícnými spirálami. Z hrobu II zůstalo zachováno pouze několik miniaturních zlomků kostí. V hrobě III spočívala kostra v natažené poloze, jež byla bez milodarů. Z hrobu IV zůstala zachována pouze lebka. V hrobě V ležela kostra ve skrčené poloze na pravém boku. Rovněž tento pohřeb byl bez nálezů. V hrobě VI ležela skrčená kostra na levém boku bez milodarů. Hrob VII se odlišoval od mohylových hrobu západovýchodní orientací a podstatně lépe zachovaným kostrovým materiálem. Kostra původně spočívala na zádech, avšak po druhotném zásahu byla horní část těla výrazně porušena. Na východní straně hrobu ležela mísovitá nádoba, při jižní straně v úrovni nohou byl přeslen, kostěný hřeben a drobný železný předmět. Další dva železné předměty ležely u stehenní kosti. Při jižní straně hrobu ležela ještě část zvířecí kosti, patrně psa.

Poznámky:

- 1 S. Stuchlík, Výzkum mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1976, Brno 1978, 33-34, Tab. 20; též, Pokračování výzkumu mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1977, Brno 1980, 38; též, Třetí sezóna výzkumu mohylníku středodunajské mohylové kultury v Boroticích /okr. Znojmo/, PV 1978, Brno 1980, 19.

Vierte Saison auf der Grabung in Borotice /Bez. Znojmo/. Im Jahre 1979 setzte die vierte Grabungssaison des Hügelgräberfeldes der mitteldonauländischen Hügelgräberkultur in Borotice fort. Für die Grabung wurde Hügelgrab Nr. 6 im Durchmesser von ungefähr 15 m ausgesucht. Bei der Grabung wurden sechs Gräber aus der mittleren Bronzezeit /I-VI/ und ein Grab aus der Völkerwanderungszeit /VII/ entdeckt. In Grab I war ein bronzener Armband, ein Fingerring mit zwei gegenständli-

gen Spiralen, eine Schüssel und Scherben von weiteren nicht rekonstruierbaren Gefässen. Die Gräber II bis VI waren fundlos. Grab VII enthielt ein Gefäss, einen beinernen Kamm, einen Spinnwirtel und drei eiserne Gegenstände und ferner war in diesem noch der Teil eines Tierskelettes, vermutlich eines Hundes.

ČASNĚ VELATICKÝ ŽÁROVÝ HROB Z IVANČIC

/okr. Brno-venkov/

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV, Brno

/Obr. 11/

V září 1979 byla bagrem hloubena rýha pro elektrický kabel v areálu JZD Ivančice-Letkovice. Při bagrování byl v hloubce 120 cm pod povrchem porušen pravěký objekt, který se v profilu jevil jako dutina, překrytá kamennou deskou¹. Pracovník JZD J. Kabelka z Ivančic posbíral v průkopu a v dutině střepový materiál, úlomky spálených kostí a bronzovou jehlici. Při prohlídce naleziště pracovníkem muzea J. Vaňkem byl průkop již zasypán. V laboratořích AÚ ČSAV se podařilo ze střepového materiálu zrekonstruovat dvě nádoby.

Popis nálezů:

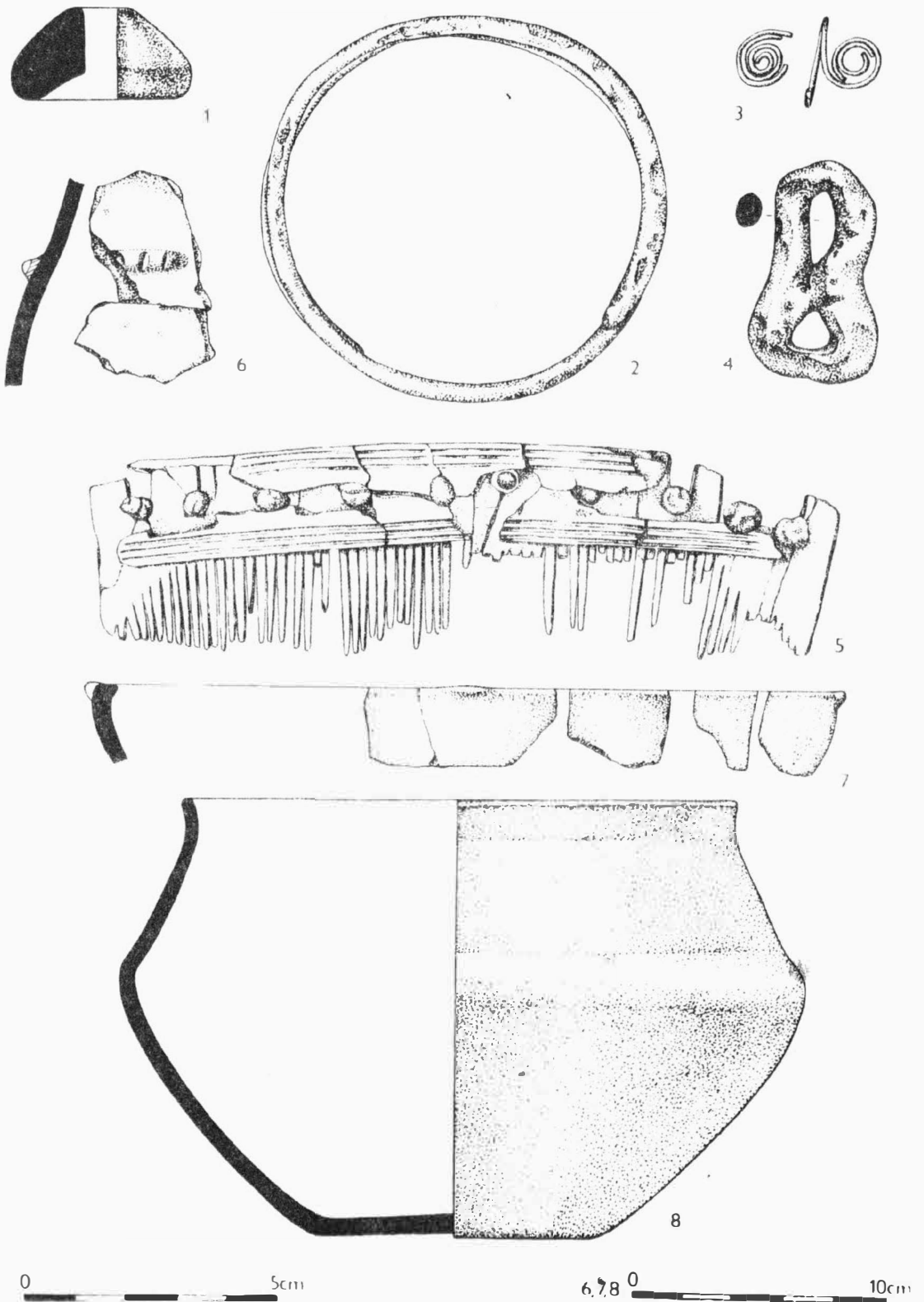
1. Velká zásobnicová nádoba s hrdlem mírně kónicky zataženým a s okrajem vyňutým ven a z vnitřní strany hráněným. Hrdlo je výrazně odsazeno od těla s vysoko položenou a široce vyklenutou výdutí, která je na malé kónické nožce. Povrch je hnědočerný, vyhlazený. Spodní část těla je svisle prstovaná. Na horní výdutí těsně pod hranou jsou 4 podkovovité žlábků. V. - 33,6 cm; Φ o. - 25,4 cm; Φ d. - 11,4 cm. /Obr. 11:3/.
2. Doplněná malá amforka s kónickým hrdlem, které je ostře odsazeno od těla s vysoko položenou a výrazně vyklenutou výdutí. Na největší výdutí jsou 4 výčnělky, které jsou lemovány dokola trojicí soustředných žlábků. Horní výdutí mezi výčnělky je jemně žlábkovaná. Povrch je hnědočervený, vyhlazený. Zach. v. 11,2 cm; Φ d. - 6,6 cm. /Obr. 11:1/.
3. Bronzová jehlice s bohatě profilovanou hlavicí, jež se nejprve dvojkónicky a potom ještě jednou kónicky rozšiřuje. Načleněná jehla kruhového průřezu je poněkud druhotně pokrivená. Φ hlavice 1,1 cm; Φ jehly 0,4 cm; d. 11,6 cm; /Obr. 11:2/.

Nejdůležitějším prvkem tohoto nálezového celku je bronzová jehlice s bohatě profilovanou hlavicí. Stejně exempláře uvádí J. Říhovský se sídlištní jámy ve Freundorfu v Rakousku a ze sídliště na Cezavách u Blučiny. Obě dva exempláře pokládá za příbuzné variantě Žarošice jehlic s členěnou hlavicí². Podle jehlice z Blučiny je možno datovat i jehlici z Ivančic do časného stupně popelnicových polí /stupeň Blučina/. Nedoporučuje tomu ani keramika. Pro velkou amforu najdeme analogie např. na sídlištích v Hodonicích³ a Jiříkovicích⁴ nebo v žárovém hrobě v Marešách⁵, jež jsou řazeny do starší fáze velatické kultury⁶. Pro malou amforku zdobenou výčnělky lemovanými žlábků najdeme období na opevněném sídlišti na Cezavách u Blučiny⁷. Jako celek je možno tento žárový hrob datovat do časné fáze velatické kultury.

Poznámky:

- 1 Za poskytnutí informací a nálezů k publikaci děkuji J. Vaňkovi z muzea v Ivančicích.
- 2 J. Říhovský, Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet, Mnichov 1979, 168, 169, Taf. 52:1305, 1306.
- 3 J. Říhovský, K poznání starší fáze kultury středodunajských popelnicových polí - velatické kultury, Sborník ČSA 3, 1963, 76, obr. 17A:21.
- 4 Týž, op. cit., 76, obr. 13A:2.
- 5 Týž, op. cit., 76, obr. 11A:4.
- 6 Týž, op. cit., 74-76.
- 7 Týž, op. cit., 67, obr. 6A:7, 15, 17.

Frühvelaticher Brandgrab aus Ivančice /Bez. Brno-venkov/. Beim Baggern im Areal der LPG Ivančice-Letkovice wurde ein Brandgrab der Velaticher Kultur gestört. Aus dem geborgenen Material gelang es zwei Gefässe zu rekonstruieren. Die grosse Vorratsamphore mit kónischem Hals, he-

Obr. 10

Borotice /okr. Znojmo/. Výběr nálezů středodunajské mohylové kultury /2,3,6,7/ a z období stěhování národu /1,4,5,8/ z mohylníku. - Fundauswahl der mitteldonauländischen Hügelgräberkultur /2,3,6,7/ und aus der Völkerwanderungszeit /1,4,5,8/ von dem Hügelgräberfeld.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: doc. Dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě: závěsný zámek ze středověkého hrádku Kepkova
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné